

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119212959
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4119212959.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci navrhovateľky: K. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX/XX, XXX XX X. K., zastúpenej D. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX/XX, XXX XX X. K., proti povinnému z vyživovacej povinnosti (otec): J. L. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX E. XX, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní povinného z vyživovacej povinnosti proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 7Pc/28/2019-113 zo dňa 30.07.2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 7Pc/28/2019-142 zo dňa 14.12.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti, vo výroku o zročnom výživnom a vo výroku o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie) napadnutým rozsudkom č. k. 7Pc/28/2019-113 zo dňa 30.07.2020 zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 24P/275/2014-36 zo dňa 10.06.2015, v časti vyživovacej povinnosti otca na K. H., nar. XX.XX.XXXX tak, že povinný z vyživovacej povinnosti je povinný prispievať na výživu navrhovateľky zvýšeným výživným zo sumy 100 eur mesačne na sumu 160 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 06.11.2019. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Zročné výživné za obdobie od 06.11.2019 do 30.07.2020 vo výške 528,06 eura povolil povinnému z vyživovacej povinnosti splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľky, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplatenia pod následkom výhody splátok. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, 2 a § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej ako „zákon o rodine“). V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zvýšenia vyživovacej povinnosti zo sumy 100 eur na sumu 250 eur mesačne. Návrh odôvodnila tým, že teraz študuje na vysokej škole v O., s čím sú spojené zvýšené náklady. Povinný okrem výživného neprispieva ničím a celú starostlivosť zabezpečuje matka.

2. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že posledná úprava výživného bola rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 24P/275/2014-38, podľa ktorého bolo výživné zvýšené na sumu 100 eur mesačne. V čase poslednej úpravy bola navrhovateľka študentkou X. ročníka strednej školy - X. D. v V.. V súčasnosti ukončila X. ročník bakalárskeho štúdia na O. C.. Zvýšili sa jej náklady, keďže dovtedy študovala v V.. Býva spolu s matkou v rodinnom dome v X. K.. Mesačné výdavky navrhovateľky pozostávajú z cestovného, s ubytovaním na internáte, kde platí 52 eur mesačne, strava 60-70 eur mesačne. Študijné materiály za semester predstavovali výdavky cca 40 eur. Výdavky na doučovanie matematiky predstavujú 20 eur za hodinu, pričom chodila 2 x do týždňa, aj tu v V., aj v O.. Ďalej má

výdavky na ošatenie, bežné výdavky spojené s hygienickými potrebami. Pokiaľ ide o zdravotný stav, má alergiu na peľ, pričom musí brať tabletky, a niekedy aj injekcie, čo predstavuje 15 eur za balenie.

3. Povinný žije v dome v obci E., v lese, ktorého vlastníčkou je jeho matka, žiaden nájom neplatí, uhrádza iba elektriku vo výške 31 eur mesačne, žije v spoločnej domácnosti s S. Q., ktorá je na rodičovskej dovolenke s ich dcérou J.. Povinný v čase poslednej úpravy bol vedený ako uchádzač o zamestnanie na Úrade práce, poberal dávku v hmotnej núdzi vo výške v tom čase 117,40 eura, mal ďalšie dve vyživovacie povinnosti k mal. D. a T.. V súčasnosti je naďalej evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, a to od 30.09.2013. Rozhodnutím Úradu práce sociálnych vecí a rodiny P.B. z 28.03.2018 bola povinnému odňatá pomoc v hmotnej núdzi v sume 166,20 eura mesačne od 01.03.2018. Podľa lekárskeho nálezu zo dňa 24.11.2011 R.. D.F. bola povinnému diagnostikovaná: iná fobicko uzkočná porucha a schizoisná osobnosť, pričom sa uvádza, že ak je možné, preradiť na prácu mimo uzavretej miestnosti, pričom povinný odmieta medikamentnú liečbu. Povinný pracuje tak, že chodí kosiť záhrady a opílovať stromy. Za kosenie záhrady dostane cca 20 eur na dedine a cca 50 eur v meste. Je vlastníkom pozemkov parcely registra „F.“ parcela č. XXXX/X trvalý trávnatý porast o výmere XX m², parc. č. XXXX/X trvalý trávnatý porast o výmere XXXX m², parcela č. XXXX trvalý trávnatý porast o výmere XXXX m², parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m², parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXXX m², parc. č. XXXX/X záhrada o výmere XXX m². Okrem toho vlastní dve kravy, vyrába syr a mlieko, ktoré predáva. Jedenkrát a dvakrát za mesiac cca chodí kosiť trávu otcovi na firmu, za čo dostane sumu cca 50 - 70 eur. Partnerka povinného S. Q. poberať dôchodkovú dávku vo výške 314,20 eura, prídavok na dieťa vo výške 24,95 eura a rodičovský príspevok vo výške 245 eur, bola jej diagnostikovaná simplexná schizofrénia, lieči sa u psychiatra. Okrem toho má syna, ktorému platí výživné 60 eur mesačne, spláca aj pôžičku vo výške 129 eur, poisťku a sporenie po 20 eur.

4. Matka navrhovateľky v čase poslednej úpravy bola zamestnaná v T. R.Q. v V., kde dosahovala príjem v čistom cca 330 eur. Je vlastníčkou rodinného domu v X. K.. Matka v súčasnosti pracuje ako N. v I., na trojtýždňové turnusy, zarába v čistom po odpočítaní všetkých odvodov a poplatkov cca 1.024 eur. Poberať starobný dôchodok vo výške 327,90 eura. Odvody spláca vo výške 333,99 eura s tým, že za rok 2019 uhradila sumu 1.396,79 eura. Spláca úver vo výške 260,12 eura, 25,25 eura poisťné na úver, internet vo výške 16,60 eura mesačne, mobil vo výške 50-80 eur mesačne (aj dcérin), plyn vo výške 123 eur mesačne, elektriku vo výške 43,80 eura mesačne. Ďalej platí poplatky T. agentúre za sprostredkovanie práce 190 eur za pol roka a I. 155 eur za rok. Za jednu cestu 45 eur, t.j. 90 eur za jeden turnus.

5. V prejednávanej veci súd ustálil, že vyživovacia povinnosť povinného voči plnoletej navrhovateľke stále trvá, pretože navrhovateľka nie je schopná sama sa živiť. Súd vyhodnotil zmenu pomerov na strane navrhovateľky ako dôvod pre zvýšenie výživného, keďže od poslednej úpravy výživného sa podstatným spôsobom zmenili pomery na strane navrhovateľky. Povinný je od 30.09.2013 evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, pribudla mu okrem dvoch vyživovacích povinností k dcére T. synovi L., na ktorých platí výživné 50 eur mesačne na každého, ešte vyživovacia povinnosť k dcére J.. Povinný žije v dome, ktorý je vo vlastníctve jeho matky, pričom uhrádza len elektriku vo výške 31 eur. Podľa vyjadrenia povinného má dve kravy, vyrába syr a mlieko, okrem toho kosí záhrady a strihá stromy. Keďže odôvodnené potreby navrhovateľky sa neustále zvyšujú a výživné v doteraz určenej výške 100 eur mesačne nepostačuje na výživu navrhovateľky, súd dospel k záveru, že aj napriek tomu, že je evidovaný ako nezamestnaný, mal byť si nájsť stále zamestnanie, pokiaľ nedokáže z toho čo zarobí z predaja produktov na jeho farme, alebo kosením. Taktiež jeho zdravotný stav podľa názoru súdu nebráni povinnému, aby si našiel riadne zamestnanie. Zmena pomerov nastala aj na strane matky navrhovateľky, ktorej sa zvýšil príjem, keďže jej hrubý mesačný príjem predstavuje cca 1.630 eur a poberať rodinné prídavky vo výške 143,26 eura a starobný dôchodok vo výške 327,90 eura. Ako už bolo vyššie konštatované nie je možné, aby zvýšené výdavky, ktoré navrhovateľka má v súvislosti so štúdiom na vysokej škole, znášala výlučne iba matka. S ohľadom na vyššie uvedené súd považoval sumu 160 eur za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám navrhovateľky a schopnostiam a možnostiam povinného, v rámci ktorých súd zohľadňoval jeho potenciálne možnosti a potenciálne príjmy. Keďže súd zvýšil výživné zo sumy 100 eur na sumu 160 eur s účinnosťou od 06.11.2019, t.j. od doručenia návrhu, rozhodol aj o zročnom výživnom za čas od 06.11.2019 do 30.07.2020 a to vo výške 528,06 eura, ktorú sumu povinnému povolil splácať spolu s bežným výživným vo výške 20 eur mesačne, mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplatenia pod následkom výhody splátok.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie povinný z vyživovacej povinnosti. Uviedol, že jeho pracovný výkon vo vnútri je malý, pretože mu byva zle, čo má za následok, že ho nahradia iným pracovníkom. Zarába si kosením trávnikov a strihaním stromov, viac zarobiť nedokáže. Dcéra si môže privyrobiť na brigáde. Jeho otec mu už prácu nedáva, pretože má zdravotné problémy. Pri výške výživného 160 eur spolu s výživným na ďalšie deti vo výške 100 eur mu bude narastať dlh a skončí v exekúcii. Trpí klaustrofóbiou, preto je pre neho ťažké nájsť si prácu vo fabrike, dielni, či úrade. Poukázal na vek svojej plnoletej dcéry, ktorá nemusí byť vedená k pasivite a závislosti. Požiadal súd, aby vzal do úvahy, že sa musí postarať o svoju E. dcéru spolu s jej psychopatickou matkou. Súčasťou podaného odvolania je aj Príloha k odvolaniu, v ktorej odvolateľ uviedol, že nie je pravda, že matka plnoletej K. bola oklamaná a pripravená o byt ako uvádzala. Jeho otec investoval do domu v jej vlastníctve 250.000 Sk. Svoju dcéru nevidel 15 rokov, pretože jej matka si to neželala. Nebude si pýtať peniaze od svojich rodičov pre svoju plnoletú dcéru, bolo by lepšie, keby tam zašla priamo ona so svojou matkou.

8. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 7Pc/28/2019-127 zo dňa 18.09.2020 vyzval odvolateľa na odstránenie väd odvolania tak, aby v lehote 15 dní od doručenia doplnil odvolanie uvedením, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, z akých dôvodov ho považuje za nesprávne a presne uvedie, čoho sa domáha. Súčasne ho poučil o tom, že odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 365 ods. 1 CSP. Uvedené uznesenie bolo odvolateľovi doručené dňa 07.10.2020.

9. Podaním doručeným súdu dňa 23.10.2020 odvolateľ doplnil podané odvolanie. Uviedol, že životnou potrebou dieťaťa je mať matku, otca a rodinné zázemie. Plnoletej K. bol otec odopretý a i celá jeho rodina. Nemôže sa s ňou ani stretávať, ani jej telefonovať, či písať. Jeho matka by K. rada podporovala, vidí sa v nej, no kvôli intrigám v minulosti sa s ňou K. nemôže stretávať. T. firma jeho otca ukončila svoju činnosť. Jeho otec má zdravotné problémy a sám nevie, či nakoniec skončí v dlhoch alebo zisku. Podľa jeho názoru má primerané zamestnanie, t.j. jeho farma produkuje zdravé potraviny. Je pravdou, že odmietal liečbu, ktorá síce lieči, no nevylieči a výsledkom je poškodenie ďalších orgánov a trvalá závislosť na farmaceutikách. V minulosti liečbu vyskúšal, no lieky mu poškodili zrak a bolo mu z nich nevoľno. Ku svojim výdavkom uviedol, že elektrinu mu zvýšili na sumu 37 eur mesačne, telefón 10 eur mesačne, drevo na zimu 10 x 30 až 35 eur, šrot pre kravy na zimu 5 vriec po 12 - 15 eur. Sú na neho vedené i exekúcie, jedna v hodnote 900 eur. S financiami je na hranici, no môže svojej dcére poskytnúť potraviny, pobyt v horách i domov. Zvýšením výživného len dôjde k exekúciám, následkom čoho môže prísť o pôdu a kravy, čo poškodí i K., keďže má po ňom dedičské právo. Záverom navrhol návrh na zvýšenie výživného zamietnuť v celom rozsahu.

10. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nutnosti doplniť alebo zopakovať dokazovanie, prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti je vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

14. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

15. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu

výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

16. Predmetom tohto konania je návrh plnoletého dieťaťa na zvýšenie výživného voči otcovi, t.j. povinnému z vyživovacej povinnosti. Navrhovateľka sa domáha zvýšenia výživného zo sumy 100 eur na sume 250 eur z dôvodu, že naposledy bola vyživovacia povinnosť upravená v roku 2015, pričom odvtedy došlo k podstatnej zmene pomerov na jej strane a to tým, že študuje na vysokej škole v O.. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie mal za preukázané majetkové pomery otca aj matky navrhovateľky, a súčasne aj výdavky navrhovateľky týkajúce sa jej životných potrieb, štúdiá na vysokej škole a jej iných potrebných výdavkov. Na základe týchto skutočností súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom č. k. 7Pc/28/2019-113 zo dňa 30.07.2020 v spojení s opravným uznesením č. k. 7Pc/28/2019-142 zo dňa 14.12.2020 zmenil rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 24P/275/2014-36 zo dňa 10.06.2015, v časti vyživovacej povinnosti otca na K. H., nar. XX.XX.XXXX tak, že povinný z vyživovacej povinnosti je povinný prispievať na výživu navrhovateľky zvýšeným výživným zo sumy 100 eur mesačne na sumu 160 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 06.11.2019. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Zročné výživné za obdobie od 06.11.2019 do 30.07.2020 vo výške 528,06 eura povolil povinnému z vyživovacej povinnosti splácať v mesačných splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľky, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplatenia pod následkom výhody splátok. Proti tomuto rozsudku podal povinný z vyživovacej povinnosti odvolanie, ktoré smerovalo proti výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti v spojení s výrokom o zročnom výživnom a trovách konania. Keďže navrhovateľka odvolanie smerujúce proti zamietajúcemu výroku nepodala, tento výrok nadobudol právoplatnosť (§ 226 CSP).

17. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné. Záonné ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov, zistenej porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho súdneho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodovania súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť nárast potrieb detí najmä v súvislosti s ich pribúdajúcim vekom, fyzickým vyspíevaním, formami prípravy na budúce povolanie, ale i zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. V tomto prípade pôjde o rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného, jeho invaliditu, alebo o také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) jeho zárobku či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Zákon o rodine viaže zánik vyživovacej povinnosti voči dieťaťu výlučne na schopnosť samostatne sa živiť.

18. Pri určení zvýšenia výživného sa súd prvej inštancie riadil príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine, v zmysle ktorých rodičia majú voči svojim deťom zákonnú vyživovaciu povinnosť do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Rozhodujúcimi kritériami sú schopnosti a možnosti rodičov a odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Pre zvýšenie výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Prispievať na výživu svojich detí je zákonnou povinnosťou obidvoch rodičov, pričom kritériá pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti vychádzajú z ich schopností, možností a majetkových pomerov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Výživou dieťaťa, na ktoré obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný, telesný a duševný vývoj dieťaťa. Potreby dieťaťa sú odstupňované jeho vekom, telesnou a duševnou vyspelosťou, zdravotným stavom a spôsobom prípravy na budúce povolanie.

19. Súd prvej inštancie v konaní postupoval v zmysle zásad daných Zákonom o rodine v súvislosti so zákonnou vyživovacou povinnosťou nielen matky, ale aj otca. Z výsledkov vykonaného dokazovania bolo preukázané, že súd prvej inštancie v súlade so správne aplikovanými ustanoveniami Zákona a rodine správne konšatoval, že naplnenie zákonných podmienok na rozhodnutie o zvýšení výživného na plnoleté dieťa. Súd prvej inštancie v dostatočnej miere zistil odôvodnené potreby plnoletej K., ktorých úhrada je nevyhnutná na zabezpečenie jej základných životných potrieb, a skúmal i majetkové a finančné pomery na strane povinného z vyživovacej povinnosti a matky navrhovateľky. V konaní bolo preukázané, že navrhovateľka je v súčasnosti študentkou X. ročníka štúdia študijného programu F. a R. Y. - denná forma, bakalárskeho stupňa na O. univerzite v O., pričom žije v spoločnej domácnosti s matkou a počas štúdia na internáte v O.. Otec navrhovateľky s nimi v spoločnej domácnosti nežije, ten žije v dome v lese spolu so svojou súčasnou partnerkou S. Q. a maloletou dcérou J.. Navrhovateľka súdu preukázala, že jej mesačné výdavky pozostávajú z cestovného do O. a späť, úhrady za internát, stravu, lieky v súvislosti s alergiami, náklady na mobilný telefón, a samozrejme i bežné výdavky na oblečenie, či hygienu. Ďalšie výdavky má v súvislosti s doučovaním matematiky, v ktorej má ako študentka X. D. nedostatky a zaobstarávaní si študijných materiálov. Súd tiež skúmal majetkové a finančné pomery na strane jej otca ako povinného z vyživovacej povinnosti, osôb s ním žijúcich v spoločnej domácnosti, t.j. partnerky S. Q. s maloletou J.. Súd správne dospel k záveru, že na strane povinného z vyživovacej povinnosti došlo k zmene pomerov tým, že mu pribudla vyživovacia povinnosť voči maloletej J., popri ďalších dvoch vyživovacích povinnostiach voči mal. T. a mal. L.. Povinný svoje príjmy pred súdom deklaroval ako sezónne a nestále (kosenie záhrad, strihanie stromov, kosenie trávnikov vo firme jeho otca, upratanie skladu, predaj mlieka a syra). Aj keď povinný uviedol, že do financií jeho partnerky nevidí, súd bol povinný pri skúmaní jeho majetkových pomerov prihliadať na mesačné príjmy a výdavky všetkých osôb žijúcich v spoločnej domácnosti s povinným z vyživovacej povinnosti. Súd prvej inštancie po detailnom preskúmaní dospel k jednotlivým výškam ich príjmov, ktoré pozostávajú jednak zo sezónnych príjmov povinného, ale i dávok, ktoré poberá jeho partnerka (invalidný dôchodok, rodičovský príspevok, prídavok na dieťa). Povinný z vyživovacej povinnosti sa nenachádza v tak nepriaznivej finančnej situácii ako ju pred súdom vykresloval, keď tvrdil, že niektoré mesiace nemá žiaden príjem, čo potvrdzuje i rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č. P./N./T./XXXX/XXXXXX-XX zo dňa 28.03.2018, ktorý bola povinnému odňatá pomoc v hmotnej núdzi, pretože jeho príjem spolu s príjmom posudzovaných osôb (partnerka S. Q.) nie je pod hranicou sumy životného minima.

20. Súd prvej inštancie preskúmal i odôvodnené výdavky povinného a osôb s ním žijúcich v spoločnej domácnosti, pričom dospel k správne záveru, že je v možnostiach, a predovšetkým v schopnostiach povinného uhrádzať na svoju dcéru K. zvýšené výživné v sume 160 eur, aj s prihliadnutím na potencialitu jeho príjmov, ktoré by mohol dosahovať. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri skúmaní schopností dosahovania príjmu povinného nemožno prehliadnuť princíp potenciality príjmov. V predmetnom prípade je nanajvýš zrejmé, že povinnému z vyživovacej povinnosti nebránia žiadne závažné okolnosti, aby si našiel prácu, ktorá mu umožní riadne si plniť svoje vyživovacie povinnosti. Skutočnosť, že povinný trpí klaustrofóbiou, mu nebráni nájsť si prácu, v ktorej mu toto psychické ochorenie nebude spôsobovať problémy. Nie je pravdou, že povinný si nedokáže viac zarobiť. Na trhu práce je dostatok pracovných pozícií, ktoré ponúkajú výkon práce v exteriéri, resp. ktoré poskytujú pracovné podmienky prijateľné i pre povinného ako klaustrofobika. Povinný si takúto prácu prostredníctvom úradu práce i našiel, no z dôvodu dochádzania túto prácu vopred neopodstatnene odmietol (č. I. 84). Pri povinnosti plniť štyri vyživovacie povinnosti by si mal povinný lepšie zvážiť svoje ďalšie rozhodnutia o zamestnaní sa, pretože je nesporné, že zvyšujúcim sa vekom jeho detí sa budú neustále zvyšovať i ich potreby, na ktorých je povinný sa podieľať. Odvolací súd plne rešpektuje rozhodnutie povinného nepodstupovať medikamentnú liečbu klaustrofóbie, pretože mu spôsobuje ďalšie zdravotné dôvody, no napriek tomu má za to, že pre povinného existuje dostatočné množstvo vhodných pracovných ponúk a príležitostí, ktoré by mohol prijať aj s jeho aktuálnym zdravotným stavom. Povinný z vyživovacej povinnosti by si mal byť vedomý, že je jeho povinnosťou zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na riadne plnenie jeho vyživovacích povinností, a to nielen voči K., ale i ostatným maloletým deťom. Odvolací súd akceptuje spôsob života povinného, ktorý je úzko prepojený s prírodou, ale aj pri takomto životnom štýle má povinnosť riadne zabezpečiť odôvodnené potreby svojich detí, a to nielen poskytnutím zdravých potravín a pobytu v prírode, ale predovšetkým poskytnutím finančných prostriedkov na úhradu ich životných potrieb. Každému je predsa zrejmé, že potreby spojené s ošatením, cestovaním do školy, či štúdiom nemožno zabezpečiť zdravými potravinami, ale prostredníctvom finančných prostriedkov.

21. Je potrebné tiež zdôrazniť, že v prípade nezáujmu povinného pravidelne chodiť do zamestnania, môže si finančné prostriedky na úhradu výživného zabezpečiť i pre neho prijateľnejšími prácami. Ako uviedol pred súdom prvej inštancie privyrába si kosením záhrad a strihaním stromov, či predajom mlieka a syra. V odvolacom konaní zdôraznil, že jeho prácou je farma produkujúca zdravé potraviny. Ak venuje všetok svoj čas týmto činnostiam, ktoré uprednostňuje pred zamestnaním, potom je žiaduce, aby z nich mal dostatočné príjmy pre zabezpečenie výživy svojich detí. Otec vedomý si svojej povinnosti podieľať sa na uspokojovaní potrieb svojich detí by mal zvýšiť príjmy získané týmito prácami do takej miery, aby bol schopný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ to vzhľadom na sezónnosť prác nie je možné, je dôvodné, aby si našiel vhodnú prácu a prebral svoju zodpovednosť za výživu štyroch detí, ktorá spočíva nielen vo vedení ich k práci na farme a ekologickému životnému štýlu, ale predovšetkým v zabezpečení ich základných potrieb a podieľaní sa na ich výžive.

22. Odvolací súd dodáva, že v podanom odvolaní povinný vyčíslil i ďalšie výdavky, ktoré vynakladá na kúpu dreva na zimu, šrotu pre kravy a deklaroval zvýšenie platieb za elektrinu zo sumy 31 eur na 37 eur. Tieto ďalšie výdavky nie sú spôsobilé zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie o zvýšení vyživovacej povinnosti na sumu 160 eur aj s poukazom na vyššie uvedenú potencialitu príjmov povinného. Odvolací súd neprihliadol na exekúcie, ktoré údajne majú byť na povinného vedené, pretože jeho vyživovacia povinnosť voči všetkým deťom, nielen maloletým, má pred týmito výdavkami prednosť, a preto ich odvolací súd pri prijatí záveru o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie do úvahy nebral.

23. Povinný v podanom odvolaní namietal, že K. je vo veku, kedy by si mohla na úhradu svojich potrieb zarobiť brigádovaním, preto nie je dôvod na zvýšenie doteraz stanovenej vyživovacej povinnosti. Tento názor povinného z vyživovacej povinnosti nie je možné akceptovať, pretože voči svojej dcére, hoci je už plnoletou, no pripravuje sa štúdiom na výkon svojej budúcej profesie, má i naďalej vyživovaciu povinnosť, ktorú je povinný si plniť. K. ako študentka vysokej školy si môže brigádami privyrobiť vlastné finančné prostriedky, ale nie je prípustné, aby bola jej výživa odkázaná na ňu samotnú. Umocnene v prípade, keď má oboch rodičov spôsobilých pracovať a túto výživu jej zabezpečiť. Študent vysokej školy sa má prioritne venovať štúdiu a nemal by byť odkázaný zabezpečiť svoje existenčné potreby finančnými prostriedkami získanými vlastnou prácou. Samozrejme získaná prax počas vykonávania brigád či prác spojených s predmetom štúdia môže byť pre mladého človeka prínosom, no zodpovednosť za výživu a uspokojovanie nevyhnutných potrieb študenta nemôže byť kladená na plecia študenta. Rodičia majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť až do momentu, kedy je schopné sa samo živiť a nemôžu sa tejto povinnosti zbaviť len preto, že ich dieťa je potencionálne spôsobilé vykonávať brigádnickú činnosť a privyrobiť si nejaké finančné prostriedky. V danom prípade zodpovedajú za výživu plnoletej K. obaja jej rodičia, ktorí sa na plnení nevyhnutných potrieb ich dieťaťa majú podieľať spoločne a v rovnakom rozsahu. K. nie je schopná sama si zabezpečiť také pravidelné príjmy, z ktorých by uspokojovala svoje základné životné potreby, a preto sú obaja rodičia povinní tieto potreby dieťaťa zabezpečiť, či už po stránke hmotnej alebo mentálnej. V takomto prípade nemožno hovoriť o podporovaní pasivity, či odkázanosti už dospelého človeka, ale o umožnení mu pripraviť sa na výkon svojho budúceho povolania štúdiom a vytvorení mu podmienok vhodných pre štúdium. Povinný z vyživovacej povinnosti taktiež nemôže uprednostňovať potreby svojej najmladšej dcéry J. nad potreby plnoletej K.. Povinného viaže rovnaká vyživovacia povinnosť voči všetkým jeho deťom bez ohľadu na to, či sú maloletými alebo plnoletými. Rozhodujúcim kritériom je, že ani plnoletá K. nie je schopná sama sa živiť.

24. Záverom odvolací súd dopĺňa, že sa stotožňuje s názorom povinného z vyživovacej povinnosti, že pre každé dieťa je v najlepšom záujme mať vytvorený zdravý vzťah s oboma rodičmi, ako i rodinnými príslušníkmi z oboch strán rodičov. V danom prípade je K. už plnoletou osobou a je len na jej rozhodnutí, aký vzťah bude udržiavať so svojím otcom a jeho blízkou rodinou. Bez ohľadu na to, ako sa v tomto prípade rozhodla, vyživovacia povinnosť voči nej povinnému nezanikla a trvá až do momentu, pokiaľ nebude schopná sa sama živiť.

25. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd zistil, že podané odvolanie povinného z vyživovacej povinnosti nie je dôvodné a námietky v ňom uvedené nie sú schopné zmeniť správne prijaté rozhodnutie súdu prvej inštancie. Vzhľadom na to odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

27. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).